

Beretning:

Som sædvanligt bliver det ikke alene en beretning om årets gang i Foreningen og Fonden 2020, men i højere grad om tiden fra sidste generalforsamling og til denne generalforsamling.

Sønderho dag blev til en alternativ Sønderhodag i Coronaens navn. Men ikke desto mindre en mindeværdig en af slagsen. De unge brudefolk dansede på 5 udvalgte lokaliteter rundt i byen og som sidste sted nede ved Uldsnedkeren, som lagde græs til, og vi sluttede af med at nyde Fanøsmørrebrød og kaffepuncher i Lis og Niels dejlige gård. Vi var bekymrede for økonomien, da en sådan tilrettelagt Sønderhodag kun giver udgifter og ingen indtægter. Nilsson familien foreslog dog, at man kunne opfordre til indbetale et støttebeløb til den frivillige musik, der spillede rundt omkring, og det gav et pænt lille beløb. Heldigvis eller desværre, afhængig af hvilket øje, man kigger med, kom der rigtig mange gæster sidste sommer på grund af coronaen og billige eller gratis færgebilletter. Derfor kom der også mange penge ind i museerne, så det blev ikke helt så galt, som man kunne frygte. Også høstballet og den traditionsrige sætkagebagedag i Hannes Hus i efterårsferien måtte aflyses. Det betød også, at de fælles aktiviteter, som vi normalt arbejdede med i bestyrelsen, ikke kunne gennemføres. Der kunne således ikke afholdes fysiske bestyrelsesmøde fra november til maj. Det er ikke sundt for en bestyrelse at være så længe væk fra hinanden. Videomøder egner sig ikke til vores arbejde.

Vandmåler i Lorenzens. 120 m3. I foråret blev vi præsenteret for en ganske uhyrlig vandregning fra den nye udlejer i Nord Land 2B. 2A og 2B har fælles hovedmåler, så derfor skal vi betale til Erik Pedersen, som ejer grunden med hovedmåleren. Det drejede sig om en uges overforbrug på 120 m³. Jeg gennemførte forskellige eksperimenter med stopur og litermål for at kunne vurdere, om det dog kunne være muligt. Vi kunne ikke modbevise forbruget, men endte dog med at dele halv skade med udlejeren. Det har i høj grad skærpet vores opmærksomhed på dryppende vandhaner, utæt toilet og den slags samt regelmæssig aflæsning af vores vandmåler i køkkenet i Lorenzens.

Lokalplaner eller mangel på samme – Fanø Kommune.

Som bekendt blev der vedtaget en ganske udmærket lokalplan 106 i september 2019. Vi havde haft pæn indflydelse på forløbet, og vi havde store forhåbninger til, at denne lokalplan ville forbedre forholdene i Sønderho, og at vi kunne undgå de mange overtrædelser. Det har imidlertid vist sig at være en umulig opgave. Vores

planudvalg, som tager sig lokalplansarbejdet og hvad dertil hører, har sendt flere breve til FK og gjort opmærksom på overtrædelser. Men med manglen på teknisk chef og kommunaldirektør, står vi imidlertid i et tomrum, hvor ingen svarer på vores henvendelser. Der kommer en ny teknisk chef pr. 1. august, og så må vi igen forsøge at tage kontakt. Lidt diskussion i bestyrelsen. Er det nu også vores opgave at være politi i Sønderho?. Mange af overtrædelserne skyldes formentlig uvidenhed om indholdet i lokalplanen, og vi har derfor presset på for at få genoptrykt og revideret den lille fine folder: Husejer i Sønderho, som kort ridser op, hvad man som boligejer skal gøre inden, man sætter renoveringsarbejder i gang.

Forvaltningen har ikke kræfter til at genudgive – det er vist noget med en trolld, nybyggeriet ved Realen og nu her til sidst det skandaløse sagsforløb om den gamle færge Chimea. Vi har derfor besluttet os for at selv at udgive og finansiere en ny folder, og mandatet ligger nu hos planudvalget.

Hvor ligger rammerne i øvrigt for Fondens opgaver?. Er det vores opgave at tage hånd om bygningsmassen inden for digerne, eller skal vi også bevæge os udenfor digerne? Det har også skabt en del diskussion i bestyrelsen, og vi er landet på et kompromis, der hedder, at vi foreslår Fanø Kommune at nedsætte en dialoggruppe med medlemmer fra Borgerforeningen, Havnen og Fonden Gamle Sønderho. Det er selvfølgelig først og fremmest forholdene ved Børsen, der kan blive aktuelle at diskutere. Har vi fået svar, nej, det tror jeg ikke.

Apropos lokalplaner, blev jeg for nyligt gjort opmærksom på, at der var blevet sat nogle meget store fotostater fra Fanø Dagbog op rundt omkring i vores lille by. Ved kirken, i haven hos Lena og Palle Petersen samt i Kroens have. Jeg henvendte mig til FK og gjorde opmærksom på, at der her var en klar overtrædelse af lokalplansbestemmelser. Ingen vidste, hvem der havde givet lov, nåh måske har man ikke lige tænkt over, at det kunne berøre lokalplanen, var svaret. Vi indsendte derfor en skriftlig klage, og kommunen måtte efterfølgende give dispensation for opsætningen af 3 grunde: Et stykke kulturhistorie bliver fortalt, der er ikke tale om reklame for nogen, og fotostaterne skal jo kun hænge der til udgangen af september. Vi mener ikke, at der er tale om kulturhistorie – den er ikke autentisk, reklame jo. Det er reklame for familien Seiferts virksomhed, for Fanø Dagbog og for strikefestivalen. Vi vidste godt, at denne sag var tabt på forhånd, men vi måtte protestere. Jeg vender igen tilbage til Peter Michelsens smukke fotos fra Søren Jessens sand med sejlskibene i baggrunden. Smukke autentiske farvebilleder, som viser lyset i vandet og i sandet og farvereflekserne i dragterne. Vores dragtkultur

fortjener at blive præsenteret på den bedste måde. Vi har derfor planer om at udgive Peters billeder på en eller anden måde.

Bilfri by har været et tilbagevendende tema i de sidste mange generalforsamlinger. Kommunen har på et tidspunkt vedtaget at etablere 25 nye P-pladser i udkanten af Sønderho, men indtil videre er der ikke sket noget, og tiden går. Sønderho er ved at drukne i større og større biler, som kører ind i byen og vender, da de ikke kan finde ledige P-pladser. Kan man dog ikke begrænse trafikken til de beboere, som rent faktisk har et nødvendigt ærinde inde i det Gamle Sønderho. Det kan vel ikke være så svært?

Den 1. marts havde jeg et videomøde med kulturminister Joy Mogensen. Jeg havde i efteråret 2020 sendt et brev til ministeren, hvor jeg spurgte til vejledning til Unesco ansøgningen og behovet for en evaluering af processen. Jeg hørte imidlertid aldrig noget, og først da jeg inddrager Anders Kronborg i kontakten til ministeren, rykker sagen. Jeg indkaldes i februar til et videomøde med Joy, og endeligt lykkedes det at mødes. Det viste sig, at ministeren havde videresendt mit brev til Det kgl. Bibliotek, hvor den faglige kompetence udi immateriel kulturarv ligger, og de havde så forlagt brevet. Nu aftalte vi på mødet, at Joy ville kontakte Folkemindesamlingen og bede dem om at sende nogle procedure forslag vedr. vejledning til den tentative liste til godkendelse hos ministeren. Jeg blev desuden præsenteret for hendes nye kontorchef Ole Winther, som kommer fra en stilling som chef for Slots- og Kulturstyrelsen. Der er altså sket en udvidelse af både kontorerne og antallet af ansatte, som i årevis har ligget på et alt for lavt niveau. Socialdemokratiet og kulturlivet har ikke altid været en god cocktail. Joy tog imod invitationen til Sønderhodag – hun skulle have været her i 2020, men det hele blev aflyst som følge af corona situationen. Jeg har efterfølgende igen taget kontakt til Folkemindesamlingen og talt med Marianne Holm Petersen, som er leder for kulturarven. De vil sende forslag ud til ministeren i september måned.

Forsøgsvis har vi lagt disse små spørgeark ud til Fannikerdagens forskellige arrangementer, og der er kommet over 100 tilbagemeldinger, som jeg endnu ikke har set. Der vil også være mulighed for at udfylde disse spørgeark her til Sønderhodag, så jeg vil bede jer om at tage en lille stak og dele ud til venner og bekendte. Spørgearket kan afleveres i Lorenzens. Jeg vil desuden spørge generalforsamlingen, om der er nogle af jer, som kunne tænke jer at være med til at skrive ansøgningen? Vi forestiller, at nogle begynder at skrive. Dette skriv sendes ud til de af jer, der gerne vil være med, og I tilføjer i teksten jeres egne ord. På den

måde kommer vi en lang vej vejen rundt og får forhåbentlig en ansøgning af høj kvalitet.

Syklub – tak til Birthe Simoni for god instruktion til vores syaftener. Vi startede en syklub i sidst i september med 6 deltagere. Og det har virkelig været en succes. Der er stadig ledige pladser på næste års kursus. Vi tager op til 8 på holdet. Har I lyst? Så skal I bare henvender jer til mig.

Tak til Per Hofman for det gode samarbejde om udgivelsen af bogen om de kvaderopstregede hus. Det har været en fornøjelse. Bogen koster 175,- og sælges i Lorenzens.

Vi får stadig produceret tørklæder i Calcutta, selv om det går meget langsomt som følge af de voldsomme coronatilstande i Indien. Siden sidste år har vi også fået produceret maskinvævede bomuldstørklæder (de røde) i Tyrkiet i samarbejde med Lone Enevoldsen fra Nordby, som med et slag blev Danmarksberømt med sine smukke mundbind. Hun købte 500 meter fanøstof og vi fik syet ca. 454 tørklæder af de sidste 500 m. Man skal bestille et parti stof på mindst 1000 m. Vi sælger tørklæder, og Lone producerer alt muligt andet. Hendes lille værksted på Krogvej er værd at besøge.

Til sidst vil jeg takke Anders Bjerrum for assistance til tekster og billeder på hjemmesiden og tak til Therese Wendelhaven, som er vores webmaster.

Også en speciel tak til dragtudvalget, som laver et kæmpearbejde med påklædning af lodseddelpiger, udleje af dragter til Sønderhodag og reparation og syning af dragter. Desværre har vi ikke fået udlejet så mange i år som i 2019. Måske er det frygten for Coronaen, der spøger.

Og tak til den meget tålmodige bestyrelse, som holder mig ud endnu.

Dette var ordene. Tak for, at I lyttede med.

